

12. Allah bir Peygamber hak

Rabbülalemindir mutlak

Senlik benlik nedir bırak

Söyleyim geldi sırası

Cümle canlı hep topraktan

Var olmuşuz emir Hakk'dan

Rahmet dile sen Allah'tan

Tükenmez rahmet deryası

(Aşık Veysel Şatıroğlu)

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Canlıların topraktan yaratıldığı
- B) Allah'ın bütün canlılara rızkını verdiği
- C) Allah'ın rahmetinin sonsuz olduğu
- D) İnsanların Allah'ın emriyle yaratıldığı

- 13.** Bir resme baktığımızda bu resmin bir ressam tarafından yapıldığından şüphe etmeyiz. Çünkü hiçbir şey kendi kendine var olamaz. Tüm evrene de baktığımızda; Güneş'in, Ay'ın, yıldızların, denizlerin, ırmakların, dağların, ağaçların, hayvanların ve sayamadığımız sayısız varlıkların mükemmel bir şekilde yaratıldığını görürüz. Buna göre nasıl ki bir resme baktığımızda bu resmi yapan bir ressamdan şüphe etmediğimiz gibi bu sonsuz güzellikteki evren ve içindeki varlıkları da yaratan bir yaratıcının varlığından şüphe edemeyiz.

Bu parçada verilmek istenen mesaj aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Evrende sayısız varlık yaratıldığı
- B) Evrende belli bir düzenin hakim olduğu
- C) Evrendeki düzenin bir yaratıcı tarafından var edildiği
- D) Ay'ın yıldızlara göre daha mükemmel olarak yaratıldığı

- 14.** Hz. İbrahim (a.s.) Irak ve çevresi, Urfa, Harran, Filistin, Ken'an diyarı, Mısır ve Mekke'yi de içine alacak geniş bir coğrafyada yaşamıştır. Bu bölgelerde insanları bir ve tek olan Allah'a inanmaya çağırmıştır. Ancak başta babası Azer olmak üzere yaşadığı toplumdan bazıları Hz. İbrahim'in bu çağrısına uymayıp ona karşı çıkmış ve Hz. İbrahim ile mücadele edip onu engellemek istemişlerdir.

Bu parçada Hz. İbrahim'le ilgili olarak aşağıdaki hangi sorunun cevabı yoktur?

- A) Babası kimdir?
- B) Nerede yaşamıştır?
- C) Peygamber olan oğulları kimlerdir?
- D) İnsanları neye davet etmiştir?

- 15.** "...Allah, gökler ile yeri ve ikisi arasındakileri ancak hak ve hikmete uygun olarak ve belirli bir süre için yaratmıştır..."

(Rum suresi, 8. ayet)

"Yedi göğü birbiriyle tam bir uyum içinde yaratan O' dur. Rahman'ın yaratışında hiçbir aksaklık göremezsin. Gözünü çevir de bir bak, bir bozukluk görebiliyor musun?"

(Mülk suresi, 3. ayet)

Bu ayetlerden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) İnsan yaratılmış en mükemmel varlıktır.
- B) Evren düzenli bir yaratılış vardır.
- C) Allah her şeyi yerli yerince yaratmıştır.
- D) Allah'ın yaratıklarında bir uyumsuzluk yoktur.

1. • Güneşin her gün doğudan doğup batıdan batması
• Uzayda milyonlarca yıldızın hareket etmesi- ne rağmen hiç birinin birbirine çarpıp çarpmaması
• İnsanın iki ayağı üzerinde durabilmesi ve hareket edebilmesi

Bu verilenler aşağıdaki ayetlerden hangisiyle ilişkilendirilebilir?

- A) "İnsan için ancak çalıştığı için karşılığı vardır."
(Necm suresi, 39. ayet)
- B) O göklerin, yerin ve bu ikisi arasındakilerin rabbidir. Şu hâlde O'na sabır ve sebatla kulluk et..."
(Meryem suresi, 65. ayet)
- C) "...Kararını verdiğin zaman da artık Allah'a dayanıp güven..."
(Ali İmran suresi, 159. ayet)
- D) "Gökleri ve yeri yerli yerince yarattı. Sizi şekillendirdi ve şekillerinizi de güzel yaptı..."
(Teğabun suresi, 3. ayet)

2. Küçük bir tohumun kendisinden binlerce büyük bir ağaca nasıl dönüştüğünü, uzaydaki milyonlarca yıldızın hareket ettiği hâlde nasıl birbirine çarpmadığını, Güneş'in milyonlarca yıldız ısı verdiği hâlde bu enerjisinin nasıl bitmediğini düşünmeye başladığımızda ve bunun gibi evrendeki sayısız düzen örneklerine baktığımızda bunların kendiliğinden olamayacağını anlarız. Nasıl ki bir binayı gördüğümüzde onu yapan bir ustanın bir mimarın varlığını düşünüyorsak, evreni ve içindeki her şeyi yaratan bir ---- olduğunu da düşünürüz. Çünkü evrende hiçbir şey kendiliğinden var olmaz.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) ikliminin
B) yaratıcının
C) havasının
D) anahtarının

3. "Bütün sırların anahtarları Allah'ın yanındadır; onları O'ndan başkası onları bilemez. O, karada ve denizde ne varsa bilir; O'nun bilgisi dışında bir yaprak bile düşmez. O yerin karanlıkları içindeki tek bir taneyi dahi bilir..."

(Enam suresi, 59. ayet)

Bu ayette Yüce Allah'ın hangi sıfatına vurgu yapılmaktadır?

- A) Rahman
B) İlim
C) Basar
D) Semi

4. Evrendeki bu harika nizam sana hatırlatmıyor mu Yaradanı,

Düşün yaradılış gayeni, hesap gününü boş sanma meydanı,

Kardeşim kâinata ibretle bak, tabiat kitabını bir oku doğruca,

Bunları bir Yaratan var, akledersen varırsın sen de bu sonuca.

(Recep Karagöl)

Bu dizelerde verilmek istenen mesaj aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsan inanan bir varlık olarak yaratılmıştır.
B) Evrendeki varlıklar birbirleriyle uyumlu olarak yaratılmıştır.
C) İnsan yaratılmış en üstün varlıktır.
D) Evrende düzenli işleyişin olması bunları yaratan bir yaratıcının olduğunu gösterir.

5. **Öğretmen:** "Çocuklar! Hiçbir şeyin kendi kendine oluşamayacağı ve evrende de mükemmel bir şekilde işleyen düzenin olduğu düşüncesi bizi hangi sonuca ulaştırır?"

Buna göre öğretmenin sormuş olduğu sorunun cevabı aşağıdakilerden hangisi olmalıdır?

- A) Dünyanın insan yaşamına uygun olarak yaratılmış olduğuna
B) Allah'ın her canlıya rızkını verdiğiğine
C) Evreni yaratan bir yaratıcının olduğuna
D) İnsanın ihtiyaç sahibi bir varlık olduğuna

6. Allah'ın birliği ve teklifi, O'nun eşi ve benzeri olmadığı anlamına da gelir. Yüce Allah düşündüğümüz, görüp işittiğimiz hiçbir varlığa benzemez. Allah'a eş ve ortak olan hiçbir varlık yoktur. O, her şeyi var edendir ve her şeyin sahibidir. Allah hiçbir şeye ihtiyaç duymaz ama her şey O'na ihtiyaç duyar.

Bu parçada Yüce Allah ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Evreni koruyup gözettiği
B) Hiçbir şeye muhtaç olmadığı
C) Dengi ve benzeri olmadığı
D) Her şeyin yaratıcısı olduğu

7. Yüce Allah işitmesi, bilmesi ve görmesi sonsuz olan, evrenin tek sahibidir. Nasıl ki bir makineyi icat eden insan o makinenin tüm özelliklerini biliyorsa, her şeyi yaratan Yüce Allah da yarattığı tüm varlıkların özelliklerini bilir ve görür. Nerede olursak olalım yaptığımız her şeyi görür. İçimizden geçirdiklerimizi bilir. Düşündüklerimizden haberdardır. Bu durum bizi davranışlarımıza ve sözlerimize özen göstermeye yöneltir. Böylelikle Allah'ın her şeyi biliyor ve görüyor olması bizi kötülüklerden uzaklaştırır. İyi ve güzel ahlaklı olmamızı sağlar.

Buna metne göre;

- I. Karanlık, Yüce Allah'ın görmesine engel değildir.
II. Yüce Allah her yaptığımızı bilmektedir.
III. Allah inancı sayesinde insan iyi ve güzel olana yönelir.

İfadelerinden hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II.
C) I ve II. D) I, II ve III.

8. (A) "Yüce Allah için bir böceği yaratmakla milyonlarca yıldızı yaratmak aynı kolaylıktadır."
(B) "Yüce Allah bir şeyi yaratmaya karar verdiği zaman meleklerle de danışır."
(C) "Yüce Allah birdir ve O'nun eşi, benzeri hiçbir şey yoktur."

Verilen bu ifadeler bilgiler için;

- I. (A) doğrudur.
II. (B) ve (C) yanlıştır.
III. (C) doğrudur.

yapılan değerlendirmelerden hangisi doğrudur?

- A) Yalnız I. B) I ve II.
C) I ve III. D) II ve III.

9. "O'nun emri, bir şeyi dileyince ona sadece «Ol!» demektir. O da hemen oluverir."
(Yasin suresi, 82. ayet)

Bu ayetten hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Yüce Allah'ın gücü her şeye yetmektedir.
B) Yüce Allah istediğini istediği zaman yaratandır.
C) Yüce Allah evreni yarattıktan sonra işleyişine karışmamaktadır.
D) Yüce Allah için zor diye bir şey yoktur.

10. İçinde yaşadığımız doğayı gözlemlediğimiz ve üzerinde düşündüğümüz zaman, varlıklar arasında bir denge, düzen ve uyum olduğunu anlarız. Varlıklar amaçsız yaratılmamıştır. Her varlığın bir yaratılış amacı ve görevi vardır.

Bu durumu en iyi ifade eden ayet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) "...Kararını verdiğin zaman da artık Allah'a dayanıp güven..." (Ali İmran suresi, 159. ayet)
B) "... O (Allah) her an yaratma hâlinededir." (Rahmân suresi, 29. ayet)
C) "İnsan için ancak çalıştığına karşılığı vardır." (Necm suresi, 39. ayet)
D) "Biz göğü, yeri ve ikisi arasındakileri boş yere yaratmadık..." (Sâd suresi, 27. ayet)

11. İnsanın bütün samimiyetiyle Yüce Allah'a yönelmesi, isteklerini Yüce Allah'a iletmesi, O'ndan yardım dilemesi ve O'na güvenip dayanmasıdır. Sevinç ve üzüntüleri yaratan ile paylaşmaktır. Allah'ın verdiği nimetlere şükretmektir. Yaptığı hatalardan dolayı pişman olmak ve O'ndan af dilemek ve yardım istemektir.

Bu metinde aşağıdakilerden hangisinden söz edilmektedir?

- A) Tevhid B) Hanif
C) Esmâ-ül Hüsnâ D) Dua

12. **Hamza** : "Talha, dua ile ilgili neler söyleyebilirsin?"
Talha : ?

5. sınıf öğrencilerinden Talha, Hamza'nın sorduğu soruya aşağıdaki cevaplardan hangisini verirse yanlış olur?

- A) Dua eden kişi Rabbi ile iletişime geçerek sevinç ve üzüntülerini paylaşır.
B) Sadece kendimiz için dua edebiliriz.
C) Duada önemli olan samimi olarak Yüce Allah'tan istemek ve O'na yönelmektir.
D) Kulun Rabbi ile iletişim kurduğu ibadetlerin başında dua gelir.

13. Yüce Allah'ın güzel isimlerinden birisidir. Dünyada, bütün canlılara şefkat gösteren, inanan inanmayan herkese merhamet eden ve her türlü nimeti sürekli veren anlamlarına gelir. Yüce Allah bu ismi ile dünya hayatımızı devam ettirebilmemiz için çeşitli nimetler ve kolaylıklar sunar. Örneğin bebeklik ve çocukluk dönemimizde iken, beslenme, güvenlik, sevgi ve şefkat gibi ihtiyaçlarımızın karşılanması için bizi bir aile içinde yaratır. Beslenmemiz için bitkileri ve hayvanları var eder. Yüce Allah bu isminin bir gereği olarak yattığı tüm kullarına merhamet eder.

Bu metinde Yüce Allah'ın isimlerinden aşağıdakilerden hangisinden söz edilmektedir?

- A) Rahim B) Rahman
C) Samed D) Alîm

14. Yüce Allah sonsuz bilgi sahibidir. O'nun bilgisi sınırsız ve kusursuzdur. Yüce Allah geçmişteki, şu andaki ve gelecekteki durumlarımızı her zaman bilir. Bütün bunları bilmek O'nun için hiç zor değildir.

Aşağıdaki ayetlerden hangisi bu cümleyi destekler niteliktedir?

- A) "...Bana dua ettiği vakit dua edenin dileğine karşılık veririm..." (Bakara suresi, 186. ayet)
B) "Kur'an'ı kesinlikle biz indirdik; elbette onu yine biz koruyacağız." (Hicr suresi, 9. ayet)
C) "Ant olsun, biz sana apaçık ayetler indirdik..." (Bakara suresi, 99. ayet)
D) "...O karada ve denizde ne varsa bilir; O'nun bilgisi dışında bir yaprak bile düşmez...." (En'âm suresi, 59. ayet)

15. **Aşağıdaki ayetlerden hangisi konusu itibarıyla diğerlerinden farklıdır?**

- A) "El açıp yalvarmaya lâyık olan ancak O'dur..." (Râd suresi, 14. ayet)
B) "Yalnız sana ibadet eder ve yalnız senden yardım dileriz." (Fâtiha suresi, 5. ayet)
C) "Andolsun biz Kur'an'ı düşünüp öğüt alsınlar diye kolaylaştırdık..." (Kamer suresi, 22. ayet)
D) "Kullarım beni senden sorarlarsa, bilsinler ki, gerçekten ben onlara çok yakınım. Bana dua edince, dua edenin duasına cevap veririm..." (Bakara suresi, 186. ayet)

1. “Mübarek Ramazan ayı size geldi. Yüce Allah bu ayda size oruç tutmayı farz kıldı. Bu ayda sema (cennet) kapıları açılır, cehennem kapıları ise kapanır...”

“Kim inanarak ve karşılığını Allah’tan bekleyerek Ramazan orucunu tutarsa geçmiş günahları bağışlanır.”

Bu hadisi şeriflerde dikkat çekilmek istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ramazan’ın Kur’an ayı olduğu
B) Kadir gecesinin fazileti
C) Ramazan ayının önemi
D) Oruçlunun dikkat etmesi gereken hususlar
2. Müslümanlar için çok önemli olan Kur’an-ı Kerim, Ramazan ayının Kadir gecesinde indirilmeye başlanmıştır. Kur’an-ı Kerim, insanlara Yüce Allah’ın istediği gibi iyi bir kul olmak için yapılması gerekenleri öğretir. Müslümanlara hem dünyada hem de ahirette mutlu olmanın yolunu gösterir. Bu yüzden her Müslüman, Yüce Allah’ın sözü olan Kur’an-ı Kerim’e derin bir saygı duyar. Onu okumaya, anlamaya ve hayatında yaşamaya çalışarak bu saygının gereğini yerine getirir.

Bu parçada Kur’an-ı Kerim’le ilgili olarak aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Kur’an’a saygı nasıl olmalıdır?
B) İnsanlara neyi öğretmektedir?
C) İlk inen ayetleri hangisidir?
D) Ne zaman indirilmeye başlanmıştır?

3.

Allah’ım! Senin rızan için oruç tuttum, sana inandım, sana güvendim. Senin rızkın ile orucumu açtım.”

Yukarıda sevgili peygamberimizin yaptığı bir duaya yer verilmiştir.

Buna göre bu yapılan duaya aşağıdakilerden hangisi denilmektedir?

- A) Oruç Duası
B) Yemek Duası
C) Sofra Duası
D) İftar Duası

4.

Farz	Hac
Sahur	Teravih
Kurban	Sadaka
İftar	Fitre

Kutucuklarda verilen kavramlardan kaç tanesi doğrudan Ramazan ayıyla ilgili kavramlardandır?

- A) 8 B) 6 C) 4 D) 3

5.

Osmanlı döneminde Ramazan günlerinde pek çok zengin, hiç tanımadığı semtlerde bakkal, manav dükkânlarına gider, esnaftan veresiye defterlerini çıkarmalarını isterlerdi. Defterin sayfalarını rastgele bir bölümünün borçlarını hesaplattırdıktan sonra o sayfaları yırtar ve o kimselerin borçlarını öderlerdi. Dükkân sahibine “Bu borçları silin! Allah kabul etsin!” diyerek, kendilerini tanıtmadan oradan ayrılırlardı. Bu şekilde borcu ödenen kişi, borcunu ödeyenin kim olduğunu bilmez; borcu sildiren kişi de kimi borçtan kurtardığını bilmezdi.

Buna göre aşağıdaki hadislerden hangisinin zenginleri bu şekilde davranmaya teşvik ettiği söylenemez?

- A) “Sağ elin verdiğini sol el görmemelidir.”
B) “Sizin en hayırlınız insanlara faydalı olanınızdır.”
C) “İlim, müminin yitik malıdır. Onu nerede bulursa alsın.”
D) “Fakirleri araştırıp bulunuz, görüp gözetiniz...”

6.

Yüce Allah insanlara sayısız nimetler vermiştir. Verilen nimetlerin çokluğundan bazen bu nimetlerin önemi yeterince anlaşılmaz. Ramazan, kıymeti fark edilmeyen pek çok nimetin değerini Müslümanlara öğreten bir aydır. Oruçluyken açlık ve susuzluk çeken bir Müslüman, bu sıkıntıları yaşayan çaresiz insanların hâlini daha iyi anlar.

Bu parçada verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Oruç ibadetinin belli bir zamanı vardır.
B) Oruç tutan insan ihtiyaç sahiplerin hâlini daha iyi anlar.
C) Yüce Allah’ın insana verdiği nimetler saymakla bitmez.
D) Ramazan nimetlerin kıymetini hatırlatır.

7.

Görseldeki gibi iki minare arasında asılan “Hoş geldin on bir ayın sultanı”, “Hoş geldin Ramazan”, “Tut bizi ey oruç” gibi güzel sözler yazılan ışıklı yazılardır.

Buna göre bu ışıklı yazılara ne ad verilir?

- A) Fitre B) Kubbe
C) Mahya D) Şerefe

8. Ramazan’ın coşkulu ve farklı manevi havası çocukları da kendisine çeker. Onlar da oruç tutmak isterler, yaşları küçük olduğu için henüz oruç tutmak onlara farz değildir. Ama çocuklar büyüdüklerini göstermek için oruç tutmaya hevesli olurlar. Büyüklükte çocukların heveslerini kırmamak için sahura kaldırır ve küçükler öğle yemeklerini yedikten sonra iftara kadar böyle alıştırmaya orucu tutarlar. Böylece küçükler hem oruç ibadetiyle tanışmış hem de Ramazan iklimine katılmış olurlar.

Bu parçada bahsedilen küçüklerin tuttuğu oruca ne denilmektedir?

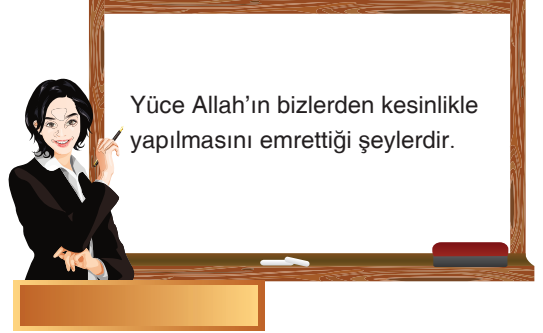
- A) Sünnet oruç B) Tekne orucu
C) Alıştırma orucu D) Çocuk orucu

9. **Öğretmen:** “Çocuklar! O da Kur’an-ı Kerim’de Allah’ın dinini yayma mücadelesiyle bizlere tanıtilen peygamberlerdendir. İsrailoğullarına gönderilmiştir. Hz. Süleyman’ın babasıdır. Kendisine ilahi kitap Zebur’un verildiği peygamberdir.”

Buna göre öğretmenin hakkında bilgi verdiği peygamber aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hz. İbrahim B) Hz. Musa
C) Hz. Yakup D) Hz. Davud

10.

Öğretmen tahtaya yazarak, öğrencilerinden birinin sorusunu cevaplamıştır.

Buna göre öğrencinin sormuş olduğu soru aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Vacip ne demektir?
B) Müstehap ne demektir?
C) Sünnet ne demektir?
D) Farz ne demektir?

11. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni Sare Hanım derste Esmâ’nın sorduğu soruya:

“Bunlar saymakla bitmez. Bir kere oruç sabır eğitimidir, insana sabırlı olmayı öğretir. Oruç bir irade eğitimidir, insanı kötü alışkanlık ve çirkin davranışlardan uzaklaştırır. Oruç devamlı Allah’ı hatırlamamızı sağlar. Allah’ı devamlı hatırlamak insanı Allah’a daha da yaklaştırır. Oruç tutmakla kişi Allah’ın emrini yerine getirdiğinden kalbi huzurla dolar.” Cevabını verdi.

Buna göre Esmâ, Öğretmen Sare Hanım’a aşağıdaki sorulardan hangisini sormuştur?

- A) Oruç ne zaman başlayıp ne zaman son bulmaktadır?
B) Oruç tutmak İslam’ın şartlarından mıdır?
C) Orucun faydaları nelerdir?
D) Ramazan ayının önemi nedir?

12. • Oruç tutmak isteyenlerin gecenin bir bölümünde kalkıp yemek yerler. Bu yemeğin yendiği vakte ne denir?
- Akşam ezanının okunup, orucun bittiği vakte ne ad verilmektedir?
 - Orucun başladığı vakte ne ad verilir?

Bu sorulardan hangisinin cevabı aşağıdaki seçeneklerde yoktur?

- A) Fitre
B) Sahur
C) İmsak
D) İftar

13. İftar vakti, Müslümanlar için sevinç ve paylaşma vaktidir. Akrabalarla, komşularla, muhtaçlarla birlikte oturulan iftar sofraları Yüce Allah'a kulluk eden Müslümanları birbirine kenetler. Peygamber Efendimiz de bu konuda şöyle buyurmuştur; "Her kim bir oruçluya iftar yemeği yedirirse, kendisine onun sevabı kadar sevap verilir; oruçlunun ecrinden de hiçbir şey eksiltilmez."

Bu parçada iftarın hangi yönüne dikkat çekilmek istenmiştir?

- A) İslam'ın bir şartı olduğu
B) Günahların affına sebep olduğu
C) Toplumda paylaşmayı sağladığı
D) Muhtaç olanların zenginleşmesini sağladığı

14. Bilerek bir şey yiyip içmek, ağza giren yağmur, kar veya doluyu bilerek yutmak, dişler arasında sahurdan kalan nohut tanesi büyüklüğündeki bir yiyecek artığını yutmak.

Bu metinde aşağıda verilenlerden hangisinden söz edilmektedir?

- A) Orucun kimlere farz olduğu
B) Orucun kişiye kazandırdıkları
C) Orucu bozan bazı durumların neler olduğu
D) Oruç ibadetinin toplumsal faydaları

15. "Oruç bir kalkandır. Oruçlu, saygısızlık yapmasın, kötü konuşmasın. Eğer biri kendisine satışarsa, iki defa, 'Ben oruçluyum.' desin..."

(Buharî)

Peygamber Efendimizin bu sözünde vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ramazan ayındaki orucun farz olduğu
B) Oruç tutanın kötü davranışlardan uzak durması gerektiği
C) Oruçlu insanın açların hâlini daha iyi anladığı
D) Orucun İslam'ın şartlarından biri olduğu

16. • Bu dualarda Yüce Allah'tan dünyada ve ahirette iyilikler istenir.
• Vitr namazının üçüncü rekâtında tekbir alınarak okunan dualardır.
• Rabbena Duaları Kur'an-ı Kerim'de de geçmektedir.
• Bu dualarda anne ve babamız için de Yüce Allah'a dua ederiz.
• Bu dualar namazlarda son oturuşta selam vermeden önce okunur.

Rabbena Dualarıyla ilgili bu bilgilerden doğru olanlara 20 puan verirsek, toplamda kaç puan kazanılmış olur?

- A) 100 B) 80 C) 60 D) 40

17. Oruçlu bir Müslüman, insanları incitmemeye özen gösterir. İnsanların kalbini kırmanın, oruçlu bir Müslümana yakışmayacağını bilir. Bu nedenle oruçlu kimse bir yandan oruç yasaklarına uyarken diğer yandan da orucunun sevabını arttırmak için iyi davranışlar sergilemeye çalışır. Kötülüklerden ve çirkin işlerden uzak durur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi oruçluya yakışan bir davranış değildir?

- A) Sabırlı olma
B) Gıybet etme
C) Mütevazi olma
D) Tebessümü yüzünden eksik etmeme

1. Öğretmenin sorduğu soruya, 5/A sınıfı öğrencisi Büşra aşağıdaki cevapları vermiştir:

- İnsana nimetlerin değerini hatırlatır.
- İnsanı kötülüklerden uzaklaştırır.
- İnsana iradesine hakim olabilmeyi öğretir.

Buna göre öğretmen, Büşra'ya aşağıdaki hangi soruyu sormuş olabilir?

- A) Orucu bozan şeyler nelerdir?
B) Orucun insana kazandırdıkları nelerdir?
C) Oruç tutmak İslam'ın şartlarından mıdır?
D) Oruç insanı ruhen huzura kavuşturur mu?

2. Ramazan ayında gündüzleri oruç tutan Müslümanlar, yatsı vakti camilere koşarak yatsı namazından sonra yirmi rekâtlık teravih namazını kılarlar. Teravih namazı kılınırken aralarda cemaatle salavatlar getirilir. Güzel sesli müezzinler ilahiler okurlar. Böylece teravih namazı için bir araya gelen Müslümanlar Ramazan'ın coşkusu hep birlikte yaşarlar. Çocuklar da büyükleriyle beraber camilere giderek bu güzel ortamı neşeyle paylaşırlar.

Bu parçada teravih namazıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Kaç rekât olarak kılındığı
B) Müslümanları biraya getirdiği
C) Sünnet bir namaz olduğu
D) Namaz aralarında ilahiler okunduğu

3. Ramazan ayında yatsı namazından sonra kılınması sünnet olan 20 rekâtlık namaza "A", Ramazan ayında maddi durumu elverişli olanların bir yoksulun bir günlük yiyeceği veya bunun karşılığı olan maddi bedelini yoksula vermesine ise "B" denir.

Bu açıklamalarda "A ve B" ile gösterilen yerlere aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

	A	B
A)	Vitr	Sahur
B)	Teravih	Fitre
C)	Evvabin	İmsak
D)	Teravih	İftar

4. Toplumumuzda bugün olduğu gibi geçmişte de Ramazan ayına özgü birçok gelenek vardı. Osmanlı döneminde iftar sofralarına çok önem verilirdi. Gelen misafirler Allah'ın lütfu olarak görülür ve onları ağırlamak için canla başla hizmet edilirdi. İftar sofrası misafirlerine verilen değeri göstermek için hediye verilirdi. Bu hediyeyle misafirlere "siz bizim sevap kazanmamıza vesile oldunuz. Dışlerinizi yordunuz. Biz de size teşekkür olarak bunu vermek istiyoruz." demiş olurlardı. Bu gelenek kültürümüzde misafire ve Ramazana verilen değer en güzel örneklerinden biridir.

Bu parçada söz edilen Osmanlı döneminde gelen misafirlere verilen hediyelere ne ad verilir?

- A) Diş kirası
B) Mukabele
C) Tekne orucu
D) Hatim

5. • Farz olan orucu tutmak
• Kur'an okumak
• Teravih namazı kılmak
• Sadaka vermek
• Fitre vermek

Melisa, öğretmenin sorusundan her doğru bilgi için 20 puan alacaktır ve öğretmenin "Melisa, sadece Ramazan ayında yapılan ibadetler nelerdir?" sorusuna verdiği cevaplar yukarıda verilmiştir.

Buna göre 5. sınıf öğrencisi Melisa toplamda kaç puan almıştır?

- A) 100
B) 80
C) 60
D) 40

6. **Öğretmen:** "Beyza, Ramazan ayının önemini vurgular mısın?"

Beyza: ?

5/A sınıfı öğrencilerinden Beyza, öğretmenin sorduğu soruya aşağıdakilerden hangisini söylerse yanlış bir cevap vermiş olur?

- A) Hac ibadetinin yapıldığı aydır.
B) Kur'an-ı Kerim'in indirilmeye başlandığı aydır.
C) Farz olan oruçların tutulduğu aydır.
D) Allah'ın verdiği nimetlerin kıymetini daha fazla anladığımız aydır.

7. X → Hem hükümdar hem peygamberdir.
 Y → Halkını dönemin kralı Firavun'un zulmünden kurtarmaya çalışmıştır.
 Z → Sesinin güzelliğiyle bilinir.
 T → Hz. Süleyman'ın babasıdır.
- Hz. Davud'la ilgili harflerle verilen bu bilgilerden hangileri doğrudur?**
- A) Yalnız X
 B) X ve Y
 C) X, Y ve T
 D) X, Z ve T

8. Hz. Peygamber, Ramazan ayında her zamankinden daha fazla Kur'an okumuş ve Müslümanlara da bunu tavsiye etmiştir. Bu yüzden Ramazan ayına Kur'an ayı da denir. Müslümanlar da bu ayda Kur'an-ı Kerim'i daha çok okur ve anlamaya çalışırlar.

Bu metin aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı olmalıdır?

- A) Kur'an ne zaman indirilmeye başlanmıştır?
 B) Ramazan ayına niçin Kur'an ayı denmiştir?
 C) Oruç bir irade eğitimi midir?
 D) Oruç tutmak kimlere farzdır?

9.

Ey Rabb'imiz! Bize dünyada iyilik ver. Ahirette de iyilik ver. Bizi cehennem azabından koru.

Ey Rabb'imiz! Hesabın görüleceği günde beni, annemi, babamı ve bütün müminleri başışla.

Yukarıda anlamı verilen dualar hangisidir?

- A) Tahiyat Duası
 B) Rabbena Duaları
 C) İftar Duası
 D) Kunut Duaları

10. Ramazan ayının toplumumuzda özel bir yeri vardır. Onu karşılamak için de çeşitli hazırlıklar yapılır. Ramazan ayı yaklaşınca evler, mescitler, camiler ve sokaklar temizlenir. Bu mübarek ayda mukabele okuyacak kimseler planlamalarını yaparlar. İftar ve sahur sofraları için alışverişler yapılır. Ev hanımları bu aya özgü yiyecekleri elbirliği ile hazırlar. Bu ayda daha rahat oruç tutabilmek için günlük hayatın akışında bazı değişiklikler yapılır.

Bu bilgilere göre parçanın konusu aşağıdakilerden hangisi olmalıdır?

- A) Orucun kişiye kazandırdıkları
 B) Kadir gecesinin önemi
 C) Orucun toplumsal faydaları
 D) Ramazan ayına hazırlık

11. I. Hz. Davud Kur'an-ı Kerim'de adı geçen peygamberlerden midir?
 II. Rabbena Dualarında kıyametin ne zaman kopacağından mı haber verilir?
 III. Hz. Davud demiri kullanmada usta mıdır?
 IV. Rabbena Duaları her namazın başında ayakta okunan dualar mıdır?

Bu sorulardan her doğru cevap 25 puan değerindedir.

Buna göre 5. sınıf öğrencisi Yakup yukarıdaki soruların tümüne "Evet" diyerek cevap verdiği göre toplam kaç puan almıştır?

- A) 100
 B) 75
 C) 50
 D) 25

12. Çocukların hayatında iz bırakan önemli hatıralardan biri de tuttıkları ilk Ramazan orucudur. Zor olmasına rağmen ilk orucunu tutan çocuk haklı olarak kendilerini büyümüş gibi hissederler. Çünkü çocuk, tuttuğu bu ilk oruçla açlık ve susuzluğa sabretmiş, yetişkinliğe doğru bir adım daha atmıştır. Toplumumuzda çocuklara orucu sevdirmek için uygulanan geleneklerden biri de bu ilk orucunu tutan çocuğa harçlık vererek onu sevindirmektir.

Buna göre bu parçanın başlığı aşağıdakilerden hangisi olmalıdır?

- A) Sahur bereketi
 B) Orucun faydaları
 C) İlk oruç
 D) Bayram sevinci

1. • Dinimizin bize kazandırdığı güzel ahlakın davranışlarımıza yansımaları ifade eden kavramdır.
- Başkalarına karşı saygılı ve incelikli davranma, naziklik anlamlarına gelen kavramdır.
- İnsan ilişkilerini düzenleyen ve kolaylaştıran yazılı olmayan toplumsal kurallara denilmektedir.

Yukarıda açıklaması verilmeyen kavram hangisidir?

- A) Edep
B) Selamlaşma
C) Nezaket
D) Adap kuralları

2.

Bir selamla selamlandığınızda, siz ondan daha güzeliyle selam verin ya da aynıyla karşılık verin. Şüphesiz, Allah her şeyin hesabını tam olarak yapandır.

(Nisa suresi, 86. ayet)

Öğretmen Yusuf Bey: "Arkadaşlar! Tahtaya yazdığım ayette neden bahsedilmektedir?"

Buna göre öğretmen Yusuf Bey'in sorduğu sorunun cevabı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplumsal birlik ve beraberlikten
B) Selamlaşma adabından
C) Mahremiyetin öneminden
D) İletişim adabından

3. • Bir kimseden bir şey isteyeceğimiz zaman rica etmek
- İnsanlara güler yüzle selam vermek
- Büyüklerin cep telefonunu onlardan izinsiz kurcalamak
- Engellilere yardımcı olmak

Aslıhan, öğretmenin sorusundan her doğru bildiğinden 25 puan alacaktır ve öğretmenin "Nezaket kurallarına örnekler verir misiniz?" sorusuna verdiği cevaplar yukarıda verilmiştir.

Buna göre 5. sınıf öğrencisi Aslıhan toplamda kaç puan almıştır?

- A) 100
B) 75
C) 50
D) 25

4. Yüce Allah insanı en güzel biçimde yaratmış ve ona pek çok nimet vermiştir. Yeryüzünde bulunan her şeyi insan için yaratmış ve onun kullanımına sunmuştur. Müslümanlar Yüce Allah'ın kendilerine verdiği nimetler için O'na şükrederler. Yüce Allah'ın istediği ibadetleri yaparak O'na olan kulluk görevlerini yerine getirmeye çalışırlar. Toplumda adap kuralları denen örf, âdet ve kural hâlini almış iyi tutum ve davranış kurallarına da uyarlar.

Bu metinde verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Bir kişinin özel hayatını araştırmak doğru bir davranış değildir.
- B) Yüce Allah insana sayısız nimet vermiştir.
- C) Müslümanlar toplumda güzel davranışlarda bulunmaya çalışırlar.
- D) Yüce Allah yeryüzünde pek çok varlığın hizmetine vermiştir.

5. **Enes** : "Allah'ın yarattığı rızıklardan helal olanlar, yasak olanlarla kıyaslanmayacak kadar çok fazladır."

Metin : "Yüce Allah'ın yasakladığı şeylerde insan sağlığı için birçok zararlar vardır."

Hülya : "İslam çalışmadan hazır beklemeye ve dilenmeye hoşgörülle yaklaşmıştır."

Sedanur : "Peygamberimiz yemekten sonra verdiği nimetler için Yüce Allah'a şükretmeyi Müslümanlara tavsiye etmiştir."

Buna göre bu öğrencilerin ifadeleri için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Sadece Metin'in ifadesi doğrudur.
B) Bütün öğrencilerin ifadeleri doğrudur.
C) Hülya'nın ifadesi yanlıştır.
D) Sadece Enes'in ifadesi yanlıştır.

6. Bir ünitenin, üniteye hazırlık bölümünde şunlar yazmaktadır:

- Toplum içinde insanlar ne gibi kurallara dikkat ederler?
- Konuşma ve sofrada adabına örnekler veriniz?
- Arkadaşlarınızla selamlaşırken hangi ifadeleri kullanıyorsunuz?
- Evinizde ailenizle birlikte yemek yerken sofrada nelere dikkat edersiniz?

Buna göre bu ünitenin başlığı aşağıdakilerden hangisi olmalıdır?

- A) Temel Değerlerimiz
- B) Adap ve Nezaket
- C) Ramazan Ayı ve Oruç
- D) Çevremizde Dinin İzleri

7. “Müminin mümin üzerinde altı hakkı vardır. Hastalandığında onu ziyaret eder, öldüğünde cenazesinde bulunur, kendisini davet ettiğinde icabet eder, onunla karşılaştığında selam verir, aksırdığında ona hayır duada bulunur, yanında ve gıyabında onun için samimi davranır.” (Tirmizi)

Buna göre bu hadiste aşağıdaki hangi nezaket kuralından bahsedilmemiştir?

- A) Davete icabet etmek
- B) Büyüklere saygılı olmak
- C) Selamlaşmak
- D) Hasta ziyaretinde bulunmak

8. I. Bir insanın özel hayatını araştırmak
II. Sosyal medyada bir fotoğraf paylaşmadan önce o fotoğrafta yer alan kişilerden izin istemek
III. Arkadaşının sırrını başkalarına anlatmak
IV. İzinsiz olarak bir insanın kişisel bilgilerini başkalarıyla paylaşmak

Burada numaralandırılarak verilenlerden hangisi, mahremiyet ihlallerinden değildir?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.

9. Hz. Lokman'ın adı Kur'an-ı Kerim'in bir suresine verilmiştir. Kur'an-ı Kerim'de Hz. Lokman kendisine hikmet verilen salih bir kişi olarak tanıtılır. Kur'an'da belirtildiği üzere Hz. Lokman oğluna bazı nasihatlerde bulunmaktadır. Bu öğütlerinde oğlundan namazı en güzel şekilde kılmasını, iyiliği yaymak ve kötülüğe engel olmak için elinden geleni yapmasını istemektedir. Bu güzel işleri yaparken karşılaştığı sıkıntılara sabretmesi gerektiğini de oğluna hatırlatmaktadır.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Hz. Lokman'ın oğlu kendisinden sonra peygamber mi olmuştur?
- B) Hz. Lokman oğluna hangi nasihatlerde bulunmuştur?
- C) Hz. Lokman Kur'an'da nasıl tanıtılmıştır?
- D) Kur'an'da Lokman suresi var mıdır?

10. ★ Yemeği aile fertleriyle birlikte yemek
▲ Ağızda lokma bitmeden başka lokma almak
■ Yemeğe büyüklerden önce başlamak
● Yemekten sonra elhamdülillah demek

Sembollerle verilen ifadelerden hangisi sofrada adabına aykırı bir davranıştır?

- A) ★
- B) ▲
- C) ■
- D) ●

11. Nezaket kuralları insana nerede, nasıl davranılması gerektiğini öğretir. Bireylere toplumsal kurallar konusunda rehberlik eder. Güzel ahlaklı olmak isteyen bir kimse adap ve nezaket kurallarına uymalıdır. İslam dininde güzel ahlak çok önemlidir. Bu yönüyle İslam dininde nezaket kurallarına uygun davranmak, insanın ahlaki tutumuna katkısı bakımından da önemlidir.

Bu metnin başlığı aşağıdakilerden hangisi olmalıdır?

- A) Güzel ahlak ve eğitim
- B) Din ve güzel ahlak ilişkisi
- C) Nezaket kurallarının önemi
- D) Güzel ahlak ve nezaket kuralları

12. Öğretmen Emre'ye "Nezaket kurallarıyla" ilgili doğru-yanlış etkinliği yapmış Emre tablodaki şu işaretlemeleri yapmıştır:

		D	Y
I.	Arkadaşlarımızı incitecek sözlerden kaçınmak nezaket kurallarındandır.	✓	
II.	Nezaket kuralları temelde saygı ve sevgiye dayanır.	✓	
III.	Nezaket kurallarına uymak başkalarının hakkına saygı göstermektir.		✓
IV.	Nezaket kuralları toplumda saygı, sevgi ve kardeşliği geliştirir.	✓	

Her doğru cevap 25 puan olduğuna göre Emre kaç puan almıştır?

- A) 100 B) 75 C) 50 D) 25

13. "Hep birlikte Allah'ın ipine sınımsız yapışın; bölünüp parçalanmayın. Allah'ın size olan nimetini hatırlayınız. Hani siz birbirine düşman idiniz ve Allah gönüllerinizi birleştirdi ve O'nun nimeti sayesinde kardeş oldunuz. "

(Âl-i İmrân suresi, 103. ayet)

Bu ayette verilmek istenen mesaj aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Güzel sözün önemi
B) Birlik ve beraberliğin önemi
C) Yardımlaşma ve paylaşmanın önemi
D) Selamlaşmanın önemi

14. Gereğinden fazla yemek insan sağlığına zararlıdır. Bu konuda Hz. Muhammed (s.a.v.), midenin üçte birini yemeğe, üçte birini içeceğe ayırıp üçte birini de boş bırakmak gerektiğini belirtmiştir.

Bu metinde aşağıdakilerden hangisinin önemine dikkat çekilmiştir?

- A) Yemeğe besmele ile başlamaya
B) Büyüklere önce sofraya oturmamaya
C) Yeme içme konusunda ölçülü olmaya
D) Yemeğin sağ el ile yenilmesi gerektiğine

15. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni Yiğit bey 5/B sınıfında ders anlatmaktadır:

"Karşılıklı olarak iyi dileklerin bildirilmesidir, dua niteliği de taşımaktadır. Çünkü her dilek aynı zamanda bir duadır. Örneğin; selamünaleyküm, sağlık esenlik üzerine olsun demektir. Bu kişinin iyi niyet ve sağlık temennisini karşısındakine ifade etmesidir. Yani Ben senin sağlık ve güven içinde olmanı istiyorum ve diliyorum demektir."

Buna göre öğretmenin sınıfta anlattığı konu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mahremiyet B) Adap
C) Nezaket D) Selam

16. Kur'an-ı Kerim'de geçmişte yaşamış toplumlar, kişiler ve peygamberlerle ilgili bilgiler verilir. Geçmiş dönemlerde yaşanmış önemli olaylar, peygamberlerin hayatlarından kesitler anlatılır. Anlatılan bu hayat hikâyelerine "kıssa" denir. Kıssalar insanların, örnek almaları ve ders çıkarmaları için Kur'an'da yer almaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Kur'an-ı Kerim'de kıssası olan bir kişi değildir?

- A) Hz. Lokman B) Hz. İbrahim
C) Hz. Davud D) Hz. Ömer

17. Öğretmenin sorduğu soruya, 5/C sınıfı öğrencisi Hatice aşağıdaki cevapları vermiştir:

- Yemekten önce eller yıkanmalıdır.
- Yemeğe besmeleyle başlanmalıdır.
- Yemek sağ elimizle ve önümüzden yenilmedir.

Buna göre öğretmen, Hatice'ye aşağıdaki hangi soruyu sormuş olabilir?

- A) Sofra adabı niçin önemlidir?
B) Konuşma adabına örnekler verir misin?
C) Helal rızkın önemi nedir?
D) Sofra adabına örnekler verir misin?

1. Yeme içme bütün canlıların temel ihtiyaçlarındandır. Yüce Allah her canlıya hayatını sürdürmesi için çeşitli rızıklar vermiştir. İnsan beslenme ihtiyacını karşılarken bazı kurallara uymalıdır. Yüce Allah Müslümanlar için yeme içmeyle ilgili bazı kurallar koymuş ve bazı nezaket kurallarını da Peygamberimiz aracılığıyla öğretmiştir. Yüce Allah Müslümanların helal ve temiz olan rızıklardan yemelerini ve verdiği nimetlerden dolayı kendisine şükretmelerini istemektedir.

Bu metindeki bilgilerden hareketle,

- I. Yüce Allah yarattığı her canlının rızığını da yaratmıştır.
- II. Gereğinden fazla yemek insan sağlığına zararlıdır.
- III. Yüce Allah insanlardan kendisine verdiği nimetlerden dolayı şükredilmesini ister.

İfadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II.
C) I ve III. D) I, II ve III.

2. • Gerektiğinde insanlara teşekkür etmek
• Kalabalık içinde gizlice konuşmak
• Trafikte karşıdan karşıya geçen yayalara yol vermek
• Komşunun penceresinden içeriye gözetlemek
• Otobüslerde yaşlılara ve çocuğu olan bayanlara yer vermek

Bu ifadelerden nezaket kurallarına örnek olanlara 20 puan verirsek, toplamda kaç puan kazanılmış olur?

- A) 100 B) 80 C) 60 D) 40

3.

Mehmet Öğretmen

Söz ola kese savaşı
Söz ola kestire başı
Söz ola ağulu aşı
Yağ ile bal ede bir söz

(Yunus Emre)

Öğretmen Mehmet Bey'in öğrencilere yönelttiği "Arkadaşlar! Tahtaya yazdığım dizelerde vurgulanan nedir?" sorunun cevabı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Selamlaşma adabı
B) Sözün önemi
C) Nezaket kuralları
D) Edepli olmanın önemi

4. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni Mukaddes Hanım derste Hiranur'un sorduğu soruya:

"Paylaştığımız bilgilerin doğruluğundan emin olmalıyız. Yalandan, kötü söz ve iftiradan sakınmalıyız. Günlük hayatta uygun olmayan davranışlardan sosyal medyayı kullanırken de kaçınmalıyız. Sosyal medyada geçirdiğimiz zamanın aşırıya kaçmamasına da dikkat etmeliyiz. Yüce Allah'ın her zaman ve her yerde bizi gördüğünü hiçbir zaman unutmamalıyız." cevabını verdi.

Buna göre Hiranur, öğretmeni Mukaddes Hanıma aşağıdaki sorulardan hangisini sormuştur?

- A) Sosyal medya nedir?
B) Sosyal medyanın insan hayatına etkileri nelerdir?
C) Sosyal medya adabı nelerdir?
D) Sosyal medyada nasıl konuşmalıyız?

5. Peygamberimiz, bir gün henüz küçük bir çocuk olan Enes b. Mâlik'i özensiz bir şekilde yemek yerken görünce ona şefkatle, "Evladım! Besmele çek, sağ elinle ve önünden ye." uyarısında bulunmuştu.

Buna göre Peygamberimiz Enes'e sofrada nasıl davranmasıyla ilgili olarak;

- I. yemeğe başlarken besmele çekmesi gerektiği
- II. ağızda yemek varken konuşmaması gerektiği
- III. sağ eliyle ve önünden yemesi gerektiği

hangisi uyarıları yapmıştır?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II.
C) I ve III. D) I, II ve III.

6. Konuşma adabına uygun davranmanın ilk şartı doğru sözlü olmaktır. Konuşmalarımızda yalandan uzak durmalı, dürüstlükten vazgeçmemeliyiz. Peygamberimiz, Müslüman'ı, "Dilinden ve elinden diğer Müslümanların güvende olduğu kimsedir." şeklinde tanımlamıştır. Bizler de konuşurken incitici tarzda konuşmamalı, kötü sözden ve kötü ifadelerden uzak durmalıyız.

Bu parçaya göre;

- I. Karşımızdakinin anlayacağı şekilde tane tane konuşmalıyız.
- II. Konuşurken karşımızdakini kırıncı şekilde konuşmamalıyız.
- III. Peygamberimiz doğru sözlü ve güvenilir olmanın önemine işaret etmiştir.

ifadelerinden hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II.
C) II ve III. D) I, II ve III.

Son Viraj

7. • Nezaket kurallarına uymak
• İnsanları üzen davranışlardan uzak durmak
• Çevreyi rahatsız edecek şekilde gürültü yapmamak
• İnsanlara karşı iyi niyetli olmak

Bu verilen ifadeler aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

- A) Helal kazancın öneminin
B) Konuşma adabının
C) Mahremiyet ihlalinin
D) İnsan haklarına duyulan saygının

8. **X** → Selamlaşmak, insanlar arasındaki sevgi, saygı ve dayanışmayı artırır.

Y → Yalnız tanıdıklarımıza selam veririz.

Z → Selamlaşırken sağlık, afiyet, esenlik dilemiş oluruz.

T → Peygamberimiz söz ve davranışlarıyla çevresindekileri selamlaşmaya yönlendirmiştir.

Selamlaşmayla ilgili harflerle verilen bu bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Yalnız X B) Yalnız Y
C) X, Y ve T D) X, Z ve T

9. "...Birbirinizin gizli şeylerinizi araştırmayın; biriniz diğerinizi arkasından çektiştirmesin. Biriniz ölmüş kardeşinin etini yemeyi sever mi? İşte bundan öğrendiniz. O hâlde Allah'tan korkun, şüphesiz Allah, tevbeyle çok kabul eden, çok esirgeyendir."

(Hucurat suresi, 12. ayet)

Bu ayette;

- I. mahremiyet ihlali,
- II. gıybet,
- III. yalan

ifadelerinden hangileri sakındırılmaktadır?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II.
C) I ve II. D) I, II ve III.

10. Aşağıdaki hadisi şeriflerden hangisi peygamberimizin sofra adabıyla ilgili sözlerinden biri değildir?

- A) “Besmele çek, sağ elinle ve önünden ye.”
- B) “Müslüman, insanların elinden ve dilinden emin olduğu kimsedir.”
- C) “Yemeğin bereketi yemekten önce elleri, yemekten sonra da elleri ve ağız yıkamaktır.”
- D) “Kulun, yemeğini yedikten sonra veya içeceği şeyi içtikten sonra şükretmesi, Allah’ın hoşuna gider.”

11. Yavrum! Namazı dosdoğru kıl. İyiliği emret. Kötülükten alıkoy. Başına gelen musibetlere karşı sabırlı ol. Çünkü bunlar kesin olarak emredilmiş işlerdendir. “Küçümseyerek insanlardan yüz çevirme ve yeryüzünde böbürlenerek yürüme. Zira Allah, kendini beğenmiş övünüp duran kimseleri asla sevmez. Yürüyüşünde tabii ol, sesini alçalt. Unutma ki, seslerin en çirkinini merkeplerin sesidir.”

(Lokman suresi, 17 - 18. ayetler)

Bu ayetlere göre Hz. Lokman’ın oğluna nasihatleri arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Çirkin işlerden sakındırmasını
- B) Başına gelen belalara karşı sabırlı olmasını
- C) Allah’a ortak koşmamasını
- D) Kibirlenmemesini

12. “İman etmedikçe cennete giremezsiniz. Birbirinizi sevmedikçe de iman etmiş olamazsınız. Yaptığınız zaman aranızdaki sevgiyi artıracak şeyi size söyleyeyim mi? Aranızda selamı yayınız.”

(Hadisi Şerif)

Bu hadisi şerife göre,

- I. Konuşmadan önce selam verilmelidir.
- II. Selam insanlar arasındaki sevgiyi artırır.
- III. Cennete girmek için iman şarttır.

İfadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I.
- B) Yalnız II.
- C) I ve II.
- D) II ve III.

13. Gökhan: “Selamlaşma nasıl olmalıdır?”

5. sınıf öğrencisi Gökhan’a bir ayetle cevap vermek isteyen öğretmen, aşağıdaki ayetlerden hangisini söylemelidir?

- A) “Eğer evde kimseyi bulamazsanız, yine de size izin verilmedikçe içeriye girmeyin...”
(Nur suresi, 28. ayet)
- B) “Evlere girdiğiniz zaman Allah tarafından mübarek ve güzel bir yaşama dileği olarak, selam verin...”
(Nur suresi, 61. ayet)
- C) “Artık Allah’ın size helâl ve temiz olarak verdiği rızıklardan yiyeceğinizi.”
(Nahl suresi, 114. ayet)
- D) Bir selamla selamlandığınızda, siz ondan daha güzeliyle selam verin ya da aynıyla karşılık verin...”
(Nisa suresi, 86. ayet)

14. Kübra : “Müminlerin iman bakımından en mükemmeli, ahlak bakımından en güzel olanıdır.”

Elifnur : “Mizana konulacak en ağır amel güzel huydur.”

Hümeysra : “Hastalık gelmeden önce sağlığın, ihtiyaçlık gelmeden önce gençliğin ve ölüm gelmeden önce hayatın değerini bilin...”

Rabia : “Mü’min sever ve sevilir, sevip sevmeyen (hoş geçinmeyen ve kendisiyle geçinilmeyen) insanda hayır yoktur.”

Bu öğrencilerden hangisinin söylediği hadisi şerif, konusu itibarıyla diğerlerinin söylediklerinden farklıdır?

- A) Kübra
- B) Elifnur
- C) Hümeysra
- D) Rabia

1. Bir ünitenin, üniteye hazırlık bölümünde şunlar yazmaktadır:

- Peygamberimizin çocukları hakkında neler biliyorsunuz?
- Peygamberimizin yetişmesinde emeği olan kişileri büyüklere sorarak defterinize yazınız?
- Ailede sorumlulukların paylaşımı sizce niçin önemlidir?
- Fatma, Zeynep, Ali isimlerinin toplumumuzda niçin yaygın olduğunu araştırınız?

Buna göre bu ünitenin başlığı aşağıdakilerden hangisi olmalıdır?

- A) Kur'an-ı Kerim'in Belli Başlı Konuları
- B) Hz. Muhammed ve Aile Hayatı
- C) Sevinç ve Üzüntülerimizi Paylaşalım
- D) Kur'an'ın Temel Eğitici Nitelikleri

2. Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.v.) daha doğmadan babasını, altı yaşında annesini ve sekiz yaşında dedesini kaybetti. Bunun üzerine onu amcası Ebû Talip himayesi altına aldı. Ebû Talip, Hz. Muhammed'i (s.a.v.) kendi çocuklarından ayırmadan büyüttü. Hz. Muhammed (s.a.v.) yengesini Fatıma'yı çok sevdi. Ebu Talip geçimini ticaretle sağlıyordu. Amcasının yanında çocukluk ve gençlik dönemini yaşayan Peygamberimiz de ticaretle uğraştı.

Bu parçada Peygamberimizle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Kendisi daha çocukken annesi ve babasını kaybettiği
- B) Çocukluk ve gençlik döneminde kimin yanında kaldığı
- C) İlk olarak kiminle evlendiği
- D) Gençliğinde ne işle meşgul olduğu

3. Hz. Hatice (r.a.), Peygamberimizin ahlakından çok etkilenmiş ve ona evlilik teklif etmiştir. Bu teklifi kabul eden Peygamberimiz Hz. Hatice (r.a.) ile evlenmiştir. Bu evlilikten ikisi erkek, dördü kız olmak üzere altı çocukları olmuştur.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi, Peygamberimizin Hz. Hatice ile olan evliliğinden doğan kız çocuklarından biri değildir?

- A) Ayşe
- B) Zeynep
- C) Rukiye
- D) Fatıma

4. Hz. Peygamber ve ailesi evine gelen konuklara son derece nazik davranmış, onlarla yakından ilgilenmiş ve onlara karşı cömert olmuştur. Sevgili Peygamberimiz ailesinde sık sık misafir ağırlanırdı. Hz. Peygamber ve ailesi Medine'den ve diğer şehirlerden gelen misafirleri evlerinde ağırlar, onlara ikramda bulunurdu. Sahabeyi de bu konuda teşvik edip "Kimin yanında iki kişilik yemek varsa üçüncü bir kişiyi, dört kişilik yiyeceği olan beşinci ya da altıncı bir kişiyi misafir etsin!" buyurmuştur.

Bu metinde Peygamberimiz ve ailesinin güzel davranışlarından hangisine değinilmemiştir?

- A) İsraktan kaçınmaları
- B) Yetim ve öksüzleri koruyup gözetmeleri
- C) Misafirlerini en güzel bir şekilde ağırlamaları
- D) Akrabalık bağlarına önem vermeleri

5. Peygamberimiz evlatlarının her şeyiyle yakından ilgilenmiş, onlara daima sevgi ve şefkatle yaklaşmıştır. Bu yönüyle tüm insanlara örnek olmuş ve bir babanın nasıl olması gerektiğini en güzel şekilde göstermiştir. Yine Hz. Peygamber çocukların sevgi bağına koparacak, onları üzecek davranışlardan ısrarla kaçınmıştır. Çocuklarıyla oyunlar oynamış, sevinçlerine ortak olmuştur.

Bu metne verilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisi olmalıdır?

- A) Bir Eş Olarak Hz. Muhammed (s.a.v.)
- B) Hz. Muhammed (s.a.v.) ve Gençlik
- C) Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Torun Sevgisi
- D) Bir Baba Olarak Hz. Muhammed (s.a.v.)

6. • Yüce Allah'ın yarattıklarına vermiş olduğu şefkat duygusuna ne ad verilir?
- İslam ahlakının övdüğü ve ahlaklı olmanın gerektirdiği doğruluk, yardımseverlik, bilgelik, alçakgönüllülük niteliklerinin ortak adı nedir?
- Peygamberimizin son doğan erkek çocuğunun adı nedir?

Bu sorulardan hangisinin cevabı aşağıdaki seçeneklerde yoktur?

- A) İsrâf
B) Merhamet
C) Erdem
D) İbrahim

7. Peygamberimiz bir gün torunlarından birini kucağına almış öpüyordu. Hz. Peygamberin bu davranışını gören sahabeden biri şöyle dedi; "Benim on tane çocuğum var ama şimdiye kadar onların hiçbirisini öpmedim." Peygamberimiz ona şöyle söyledi; "Merhamet etmeye merhamet edilmez."

Bu parçada peygamberimizin hangi özelliğine vurgu yapılmıştır?

- A) Çocuklarla olan şakalaşmasına
B) Çocuklara karşı adaletli olmasına
C) Çocuklara olan şefkat ve merhametine
D) Çocukların da fikirlerine önem vermesine

8. Peygamberimizin Hz. Hatice'den doğan ilk kızıydı. Hicretten 23 yıl önce Mekke'de dünyaya gelmiştir. Daha sonra kardeşleriyle birlikte Müslüman olup İslam'ın yayılmasına katkıda bulunmuştur. Peygamberimiz onu sever ve överdi. Kocasını Ebu'l Âs Mekke'nin zengin gençlerinden ve kendisine emanet bırakılacak kadar da güvenilir bir kimseydi. Bu evlilikten Ali ve Ümame adlarında iki çocukları olmuştur. Peygamberimizin bu kızı henüz otuz bir yaşında iken Medine'de vefat etmiştir.

Bu parçada hakkında bilgi verilen Peygamber Efendimizin kızı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Zeynep
B) Ümmü Gülsüm
C) Fatıma
D) Rukiye

9. Peygamber Efendimiz eşi Hz. Hatice'yle ilgili bir sözünde şöyle söylemiştir:

"Yüce Allah bana Hatice'den daha hayırlı bir eş vermemiştir. Bütün insanlar bana inanmazken o bana inandı. Herkes beni yalanlarken o beni doğruladı. İnsanlar yardımlarını benden esirgediklerinde o bana malıyla destek oldu. Yüce Allah bana başka kadınlardan değil ondan çocuklar ihsan etti."

(İbn Hanbel)

Bu sözüne göre Peygamberimiz Hz. Hatice ile ilgili olarak;

- I. kendisine maddi yardımda bulunduğunu,
II. kendisine ticaret hayatında yardım ettiğini,
III. zor günlerinde kendisine destek verdiğini

hangilerini ifade etmiştir?

- A) Yalnız I.
B) Yalnız II.
C) I ve III.
D) I, II ve III.

10. Peygamber kız çocuklarına karşı cahiliye döneminden kalan yanlış anlayışları düzeltmek için kız çocuklarıyla yakından ilgilenmiştir. Bunlar hor görülürken Hz. Peygamber kızlarını omuzlarında gezdirir ve onlarla yakından ilgilenirdi. Hz. Peygamber davranışlarıyla da kızlarına gösterdiği sevgiyi ve değerini belli ederdi. Hicretten sonra Hz. Ali, Hz. Peygamberin yanına gelerek kızı Hz. Fatıma ile evlenmek istediğini söylemişti. Hz. Peygamber bu teklifi cevaplamadan önce kızının fikrini sormuş ve Hz. Fatıma'nın da razı olduğunu görünce bu evliliğe onay vermişti.

Bu parçaya verilmesi gereken en uygun başlık aşağıdakilerden hangisi olmalıdır?

- A) Peygamberimiz ve Çocuk Sevgisi
B) Bir Baba Olarak Peygamberimiz
C) Peygamberimiz ve Aile Hayatı
D) Peygamberimiz ve Kız Çocukları

11. I. Enes'in kardeşinin ölen kuşu için onu teselli etmiştir.
II. Amcasının oğlu Hz. Ali'yi küçük yaşlarında iken yanına alıp büyütüştür.
III. Kendisine verilen tebliğ görevi dolayısıyla çok zorluk ve baskılar gördüğü hâlde asla doğru bildiği yoldan dönmemiştir.
IV. Zaman zaman çocuklarla şakalaşmış ve onların oyunlarına katılmıştır.

Peygamberimizle ilgili numaralandırılarak verilen ifadelerden hangisi onun çocuklara değer vermesiyle ilgili değildir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

12. X → Peygamberimizin ilk eşidir.

Y → Peygamberimizle evlendiğinde kendisi kırk yaşındaydı.

Z → Peygamberimizle evliliğinden iki çocukları olmuştur.

T → Ağırbaşlı, temiz ve güzel ahlakından dolayı 'tahire' lakabıyla anılırdı.

Hz. Hatice ile ilgili harflerle verilen bu ifadelerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız X B) X ve Y
C) X, Y ve T D) X, Z ve T

13. Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin Peygamberimizin torunlarıdır. Babaları Hz. Ali, anneleri ise Hz. Peygamberin en küçük kızı Hz. Fatıma'dır. Hz. Peygamber torunlarına iyilik ve güzellik anlamlarına gelen Hasan ve Hüseyin isimlerini vermiştir. Torunlarının kulağına ezan okumuş, onlar doğduğunda Yüce Allah'a şükretmek için kurban kestirmiştir.

Bu parçada Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değilmiştir?

- A) İsimlerini kimin koyduğuna
B) Annelerinin kim olduğuna
C) Nerede doğduklarına
D) Dedelerinin kim olduğuna

14. Sevgili Peygamberimiz torunlarına şefkat ve merhametle yaklaşırdı. Onların ihtiyaçlarıyla yakından ilgilenirdi. Torunları dünyaya geldiğinde onlara güzel isimler koymuş, onlar için akika kurbanı kesmiş ve sadaka vermiştir. Büyüdüklerinde onlarla şakalaşmış, oyunlar oynamıştır. Hastalandıklarında onları ziyaret etmiştir. Bu tutumuyla Hz. Peygamber bir dedenin torunlarına nasıl davranması gerektiği konusunda da en güzel örnek olmuştur.

Bu metin aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı olmalıdır?

- A) Peygamberimizin eşlerine karşı örnek davranışlarından örnekler verebilir misiniz?
B) Peygamberimiz kız çocuklarının hor görülmesine karşı neler yapmıştır?
C) Peygamberimizin torunlarına olan ilgisinden bahsedebilir misiniz?
D) Peygamberimiz nasıl bir babaydı?

15. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni Halime Hanım derste Zehra'nın sorduğu soruya: "Odamızın ışıklarını açık bırakmak, saatlerce televizyon izleyerek vakit geçirmek, tabağımıza yiyeceğimizden fazla yemek alıp artanı çöpe dökmek, diş fırçalarken suyu açık bırakmak gibi davranışlardır." cevabını vermiştir.

Buna göre Zehra, Öğretmene aşağıdaki sorulardan hangisini sormuştur?

- A) İsraftan kaçınmak için neler yapmalıyız?
B) Peygamberimizin ailesinin örnek davranışları nelerdir?
C) İsraf olan davranışlar nelerdir?
D) Misafirperverlik nasıl olunur?

1. Hız. Hatice ise zengin bir kadındı ve ticaretle uğraşıyordu. Mekke'nin soylu bir hanımefendisiydi. Hız. Hatice, üstün ahlakından dolayı tertemiz kadın (tahire) ismiyle anılıyordu. Ticaretle ilgili işlerini yürütecek güvenilir bir kişiye ihtiyacı vardı. Güvenirliğiyle tanınmış olan Hız. Muhammed'e işlerini yürütmesi için teklifte bulundu. Hız. Muhammed, bu teklifi kabul etti ve Şam'a gidecek olan ticaret kervanının başına geçti. Yaptığı ticarete dürüst ve başarılı bir kişilik ortaya koydu.

Bu metinde Hız. Hatice ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Ahlakının nasıl olduğu
- B) Peygamberimizle ne zaman evlendiği
- C) Hangi isimle anıldığı
- D) Ne işle uğraştığı

2. Peygamberimiz ve Hız. Hatice her zaman birbirlerine karşı saygılı ve anlayışlı davranmıştır. Onların evliliği tüm Müslümanlara örnektir. Peygamberimiz, ilk vahiy geldiğinde bunu eşi Hız. Hatice'ye anlatmış, Hız. Hatice "Allah seni kesinlikle utandırmaz. Çünkü sen, akrabalık bağlarını sıkı tutar, doğru söz söyler, bakıma muhtaç olan kimselere yardım eder, elinde avucunda olmaya vermez, misafiri ağırlar ve haksızlığa uğrayanları gözetirsin." sözleriyle eşine destek olmuştur.

Bu verilen bilgilere göre;

- I. Hız. Hatice Peygamberimizin güzel ahlaklı olmasından dolayı onunla evlenmiştir.
- II. Peygamberimizi ilk vahiy geldiğinde bunu Hız. Hatice ile paylaşmıştır.
- III. Peygamberimiz Hız. Hatice ile evliliği Müslümanlara örnek olmuştur.

İfadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I.
- B) Yalnız II.
- C) I ve II.
- D) II ve III.

3. Aile fertleri birbirlerine karşı sevgi, saygı, anlayışlı olma ve güven içerisinde hareket ettiklerinde huzurlu bir aile ortamı oluşur. Huzurlu ailelerin bulunduğu toplum da huzurlu olur. Peygamberimiz, "Müminlerin iman bakımından en olgun olanları, ahlakı en iyi olanlarıdır. Sizin en hayırlılarınız da hanımlarına karşı en iyi davrananınızdır." buyurarak eşlere iyi davranmanın güzel ahlakın bir göstergesi olduğu konusunda Müslümanları uarmıştır.

Bu bilgilere göre metnin başlığı aşağıdakilerden hangisi olmalıdır?

- A) Bir baba olarak Hız. Muhammed (s.a.v.)
- B) Bir dede olarak Hız. Muhammed (s.a.v.)
- C) Hız. Muhammed'in (s.a.v.) çocukları
- D) Bir eş olarak Hız. Muhammed (s.a.v.)

4. • İhtiyaçları gereğinden fazla, aşırı olarak tüketmektir.
• İnsanlara karşı her türlü ikramda bulunmak ve bundan hoşlanmak
• Kendinde olanı başkalarına da vermek

Yukarıda açıklaması verilmeyen kavram hangisidir?

- A) Paylaşmak
- B) Merhamet
- C) İsrâf
- D) Cömertlik

5. Sevgili Peygamberimiz Hız. Muhammed (s.a.v.) kızı Hız. Fatıma'yı evlendirirken aşırılıktan kaçınmış, az bir çeyiz ve sade bir düğünle evlenmiştir. Hız. Peygamber (s.a.v) ve ailesi Yüce Allah'ın verdiği nimetleri kendilerine yetecek kadar kullanmış ve eğer fazlalık varsa bu nimetleri yoksullara ve ihtiyaç sahiplerine dağıtmıştır.

Bu parçada Peygamberimiz ve ailesinin güzel davranışlarından hangisine vurgu yapılmıştır?

- A) Misafirlerini en güzel bir şekilde ağırlaması
- B) Yetim ve öksüzleri gözetmesi
- C) Komşuluk ilişkilerine önem vermesi
- D) İsrâftan kaçınması

6. Peygamberimiz ve ailesi komşularıyla da yakından ilgilenmiş, onları ziyaret etmiş, sıkıntılarına ortak olmuştur. Peygamberimizin (s.a.v.) eşi komşularına ikramda bulunmak istediğinde “Ey Allah’ın Resulu! İkrama kimden başlamalıyım?” diye sordu. Peygamberimiz “Kapısı (sana) en yakın olandan.” diye cevap verdi. Hz. Peygamber yakın komşuların gözetilmesini Müslümanlardan istemiş ve gerçek inananların komşularına iyilik yapanlar olduğunu da belirtmiştir.

Bu parçada Peygamberimiz ve ailesinin güzel davranışlarından hangisine değinilmiştir?

- A) İsraftan kaçınılması
B) Öksüz ve yetimlerin gözetilmesi
C) Misafire ikramda bulunulması
D) Komşuluk ilişkilerine özen gösterilmesi

7. **Peygamberimizin aile içindeki davranışlarıyla ilgili olarak aşağıda verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?**

- A) Ev işlerinde ailesine yardımcı olurdu.
B) Erkek çocuklarını kız çocuklarına göre daha çok severdi.
C) Sevgisini söz ve davranışlarıyla belli etmekten çekinmezdi.
D) Sevinçlerini ve üzüntülerini aile bireyleriyle paylaşırdı.

8. “...Onların (müminlerin) işleri aralarında danışma iledir...”

(Şûrâ Suresi, 38. ayet)

Aşağıda verilenlerden hangisi Peygamberimizin bu ayet doğrultusunda hareket ettiğini gösterir?

- A) Peygamberimiz her türlü israftan kaçınırdı.
B) Peygamberimiz kız çocuklarının hor görülmesine ve dışlanmasına karşı çıkardı.
C) Peygamberimiz torunlarına doğru ve yanlışı en güzel bir şekilde öğretirdi.
D) Peygamberimiz birçok konuda aile bireylerine de danışır, onların görüşlerine değer verirdi.

9. Öğretmenin sorduğu soruya, 5/A sınıfı öğrencisi Yusuf aşağıdaki cevapları vermiştir:

- Bayatlayan ekmekleri çöpe atmak
- İhtiyacımızdan fazla giysiler satın almak
- Vaktimizin çoğunu bilgisayar başında oyun oynayarak geçirmek

Buna göre öğretmen, Yusuf’a aşağıdaki hangi soruyu sormuş olabilir?

- A) Akrabalık ilişkilerine özen göstermeye örnekler verebilir misin?
B) Misafire ikrama örnekler verebilir misin?
C) Yetimi ve öksüzü gözetmek ne demektir?
D) İsrafa örnekler verebilir misin?

10. I. Gereksiz harcamalardan kaçınırlardı.
II. Eve gelen misafirlere son derece nazik davranırlar, onlarla yakından ilgilenir ve onlara ikramda cömert olurlardı.
III. Yetim ve yoksullarla ilgilenirler, onların ihtiyaçlarını karşılardı.
IV. Yalnız akrabalarına yardımda bulunurlardı.

Peygamberimiz ve ailesinin davranışlarıyla ilgili numaralandırılarak verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

11. Bir gün sahabeden Numan b. Beşir, Hz. Peygamberin yanına geldi ve çocuğuna mallarını miras bırakacağını söyledi. Hz. Peygamber onun başka çocukları da olduğunu ve çocuklarına bıraktığı mirasta adaletli davranmadığını öğrenince ona, “...Allah’tan korkun, çocuklarınız hususunda adaletli olun!” buyurdu.

Bu parçada peygamberimiz aşağıdakilerden hangisine vurgu yapmıştır?

- A) Doğru ve dürüst olmaya
B) Hoşgörülü ve affedici olmaya
C) Çocuklar arasında ayırım yapılmamasına
D) Danışarak iş yapmaya